

**IZBOSKAN
TUMANLARARO
IQTISODIY SUDI**

**IZBOSKAN INTER-
DISTRICT
ECONOMIC COURT**

171200, Andijon viloyati, Izboskan
tumani,
Poytug' shahri, Mirzo Ulug'bek
ko'chasi, 2-uy

171200, Andijan region, Izbaskan
district, Poytug city, Mirzo Ulugbek
street, 2

Tel: (+99874) 312 28 67 Fax: (+99874) 312 28 63 e-mail: i.izboskan@sud.uz

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН
ҲАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ**

Избоскан туман

**2022 йил 20
май**

**4-1704-2201/396-сонли
иш**

Избоскан туманлараро иқтисодий судининг судьяси Р.Асқаров раислигида, судья ёрдамчиси А.Султоновнинг котиблигида, Ўзбекистон Савдо-саноат палата аъзоси “Сохиб омад баракаси” масъулияти чекланган жамияти манфаатини кўзлаб, “Хурлиқохон замини” фермер хўжалиги ҳисобидан 35.676.300 сўм жарима ундириш тўғрисидаги даъво аризаси юзасидан кўзғатилган иқтисодий ишни, даъвогар вакиллари Р.Тўхтасинов, О.Махмудов ва У.Исроилов (ишончномалар асосида), жавобгар хўжалик раҳбари Н.Рахмонов ва Избоскан туман фермер хўжаликларида бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботини юритиш маркази раҳбари А.Бахромов (шахс тўғрисидаги маълумот асосида)лар иштирокида, Избоскан туман фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши биносида очиқ сайёр суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

А Н И Қ Л А Д И:

Ўзбекистон Савдо-саноат палата аъзоси Андижон вилоят ҳудудий бошқармаси (бундан буён матнда “Кенгаш” деб юритилади) Сохиб омад баракаси масъулияти чекланган жамиятини (бундан буён матнда “Даъвогар” деб юритилади) манфаатида судга даъво аризаси билан мурожаат қилиб, “Хурлиқохон замини” фермер хўжалиги (бундан буён матнда “Жавобгар” деб юритилади) ҳисобидан 35.676.300 сўм жарима ундиришни сўраган.

Палата даъво аризасида ишни ўз вакили иштирокисиз кўришни сўраган.

Ишга мустақил талаблар билан арз қилмайдиган учинчи шахс сифатида Избоскан туман ҳокимлиги ва туман қишлоқ хўжалиги бўлими жалб қилинган ҳамда хабардор қилинган. Лекин, суд мажлисида иштирок этишмади.

Суд, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий Процессуал Кодекси(бундан буён матнда ИПК деб юритилади)нинг 170-моддаси асосан, палата, Избоскан туман ҳокимлиги ва туман қишлоқ хўжалиги бўлими вакиллари иштирокисиз кўришни лозим топди.

Суд мажлисида даъвогар вакиллари - даъвони тўлиқ қаноатлантириб беришни сўрашди.

Суд мажлисида жавобгар - шартнома "Сохиб омад баракаси" масъулияти чекланган жамияти билан эмас балки, Best Textile International масъулияти чекланган жамияти билан тузганлигини, пахта ҳом ашёларни Best Textile International масъулияти чекланган жамиятига етказиб берганлигини билдириб, даъвони асоссиз равишда киритганлиги сабабли даъвони рад қилишни сўради.

Избоскан туман фермер хўжаликларида бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботини юритиш маркази раҳбари суд мажлисида - жавобгар томонидан билдирилган фикрларни инобатга олиб, даъвони рад қилишни сўради.

Суд, тарафларнинг вакилларининг тушунтиришларини тинглаб, иш хужжатларини ўрганиб чиқиб, қуйидагиларга кўра, даъвони қаноатлантиришни рад қилишни лозим топди.

Аниқланишича, жавобгар билан Best Textile International масъулияти чекланган жамияти ўртасида "Пахта ҳом ашёси харид қилиш бўйича 05.03.2020 йилда 182-сонли контрактация шартномаси" тузилган, шартномада 69.8 тонна пахта ҳом ашёсини жавобгар етказиб бериш кўрсатилган.

Суд жараёнида, жавобгар "Сохиб омад баракаси" масъулияти чекланган жамияти билан эмас балки, Best Textile International масъулияти чекланган жамияти билан тузганлигини, пахта ҳом ашёларни Best Textile International масъулияти чекланган жамиятига етказиб берганлиги маълум бўлди.

Қонунда даъвогарни алмаштириш мумкинлиги белгиланмаганлиги сабабли суд, даъвогарнинг даъво талабини асоссиз деб ҳисоблайди ва қаноатлантиришни рад этишни лозим топади.

Зеро, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процесуал кодекси(бундан буён матнда "ИПК" деб юритилади)нинг 45-моддасига кўра, суд даъво бўйича жавоб бериши лозим бўлмаган шахсга нисбатан даъво тақдим этилганлигини аниқласа, ишга дахлдор бўлмаган жавобгарни ҳал қилув қарори қабул қилингунига қадар даъвогарнинг розилиги билан ишга дахлдор жавобгар билан алмаштиришга йўл қўйиши мумкин.

ИПКда, даъвогарни алмаштириш назарда тутилмаган.

ИПКнинг 68-моддасига биноан, ишда иштирок этувчи ҳар бир шахс ўз талаблари ва эътирозларига асос қилиб келтираётган ҳолатларни исботлаши керак. Ишда иштирок этувчи ҳар бир шахс ўз талаблари ва эътирозларига асос қилиб келтираётган далилларни ишда иштирок этувчи бошқа шахслар олдида, агар ушбу Кодексда бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, суд мажлиси бошлангунига қадар ёки суд белгиланган муддат доирасида очиб бериши лозим.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик Кодекси (бундан буён матнда "ФК" деб юритилади) ФКнинг 465-моддасига асосан,

контрактация шартномасига мувофиқ қишлоқ хўжалиги маҳсулотини етиштирувчи қишлоқ хўжалиги маҳсулотини қайта ишлаш ёки сотиш учун бундай маҳсулотни харид қиладиган шахсга тайёрловчига шартлашилган муддатда топшириш мажбуриятини

олади, тайёрловчи эса бу маҳсулотни қабул қилиш, унинг ҳақини шартлашилган муддатда муайян баҳода тўлаш мажбуриятини олади.

Суд, ишни кўриб чиқиш билан боғлиқ суд харажатларини ундириш масаласини муҳокама қилган ҳолда давлат божини даъвогардан ундиришни лозим топди.

Чунки, ИПКнинг 118-моддаси еттинчи қисмига биноан, давлат божи тўлашдан озод қилинган давлат органлари ҳамда бошқа шахслар томонидан юридик шахслар ва фуқароларнинг манфаатларини кўзлаб тақдим этилган даъво талабларини қаноатлантириш рад этилган ёки улар қисман қаноатлантирилган тақдирда, давлат божи манфаатлари кўзланиб даъво тақдим этилган шахслардан даъво талабларининг қаноатлантирилиши рад этилган қисмига мутаносиб равишда ундирилади.

Ўзбекистон Республикасининг Давлат божи тўғрисидаги қонунида, мулкӣ тусдаги даъво аризаларидан - даъво баҳосининг икки фоизи миқдорида, лекин базавий ҳисоблаш миқдорининг бир баробаридан кам бўлмаган миқдорда давлат божи ундирилади деб кўрсатилган.

Юқоридаларга асосан суд, Республика бюджети ва судлар фаолиятини ривожлантириш жамғармасига даъвогар ҳисобидан 713.526 сўм давлат божи ундиришни, олдиндан тўланган 21.600 сўм почта харажати даъвогар зиммасида қолдиришни лозим топди.

Бинобарин суд, Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик Кодексининг 465-моддаларини, Иқтисодий Процессуал Кодексининг 45, 68, 118, 170, 176-180, 186, 188- моддаларини қўллаб,

ҚАРОР ҚИЛДИ:

Даъво талабини қаноатлантириш рад этилсин.

“Сохиб омад баракаси” МЧЖ ҳисобидан;

Республика бюджети ва судлар фаолиятини ривожлантириш жамғармасига 713.526 сўм давлат божи ундирилсин.

Олдиндан тўланган 21.600 сўм почта харажати “Сохиб омад баракаси” МЧЖ зиммасида қолдирилсин.

Ҳал қилув қарори қонуний кучга киргандан кейин ижро варақа берилсин.

Мазкур ҳал қилув қароридан норози тараф у қабул қилинган кундан бошлаб бир ойлик муддат ичида шу суд орқали Андижон вилоят судига апелляция тартибида шикоят қилиши мумкин.

**Раислик этувчи,
судья**

Р.Асқаров

